

til de Salg, der finde Sted i selve Sognet, thi det er kun Smaasalg, som egentlig slet ikke have nogen Betydning. Det er Salg, der kunne stee af Benstab eller Velvilje, og Priserne kunne derfor være bethdelig lavere end de almindelige; medens de ogsaa kunne være høiere, idet Sælgeren siger: Naar jeg skal maale ud i Skjeppeviis, vil jeg have Varen noget høit betalt. Dette er ikke Markedet for Salg af Kornvarer. Var det dog ikke muligt, at vi kunde tage de Priser, der i selve Kjøbstæderne gives for Varerne, og finde paa en Udvei, hvorved Capitelstaxten paa den Vei kunde fastsættes? Var det ikke muligt at finde et saadant Syndicat for enhver Handelsplads, hvorved Priserne i kunde bestemmes? Efter i sin Tid at have undersøgt dette, antager jeg, at det vel vilde være forbundet med store Ulemper, og at det vilde være vanskeligt at tilvejebringe virkelig upartiske Personer i denne Henseende. Vilde då ikke i en Autoritet, som f. Ex. Amtsbraudet, de samme Elementer være repræsenterede, som man har tænkt sig tilveiebragte ved at sætte Sognepræsten og Sogneforstanderskabet overfor hinanden? Deri findes baade Tiendehdere og Tiendetagere; der er større Besiddere, som gjennem deres Landgilde, deres Hæstefgifter, deres Kirke- og Kongetiender ere Tiendetagere, og det er mindre Besiddere, som væsentlig ere Tiendehdere. Hvis man ikke skulde kunne finde paa nogen anden Udvei, vilde jeg ogsaa mene, at den anden Maade, som er bleven antydet, nemlig herredsviis, at udvælge visse Mænd, vilde være at foretrække, naar det stete saaledes, at der laa bestemte Salg til Grund for deres Angivelser. Naar man ikke er inde i den hele Omsætning, men maa høre sig for, hvad Prisen har været — hvorefter i alt Fald endeel af de geistlige Ansættelser finde Sted —, kan man ikke med sin bedste Villie komme til nogen paalidelig Angivelse, hvorimod Ansættelsen vil blive meget paalideligere, naar bestemte Salg ligge til Grund for den. I den virkelig kirkelige Interesse anseer jeg det ikke for at være usseligt, at Loven stiller Sognepræsten ligeoverfor Sogneforstanderskabet, og, skjøndt jeg ikke veed at foreslaae noget Godt i den Retning, antager jeg dog,

at man maatte kunne finde paa en bedre Maade at komme ud af Forlegenheden paa.

W. Grichsen: I Anledning af det Foredrag, vi hørte af den ærede Rigsdagsmænd for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), vil jeg blot gjøre den Bemærkning, at Yderne, efter dette Lovforslag, saaledes som det er kommet til os fra Landstinget, saavidt jeg har forstaaet, slet ikke blive stillede heldigere, end de vare i Forveien. Jeg skal erindre om, at Sognefogderne i Virkeligheden gjorde Indberetninger, idet nemlig Herredsfogderne lagde disse Mænds Indberetninger til Grund for deres egne; og naar dette forhold sig saaledes, maa Sognefogderne dog vistnok i de allerfleste Tilfælde betragtes som Repræsentanter for Yderne. Følgelig har den nuværende Tilstand været saaledes, at Capitelstaxten virkelig er sat efter Indberetning fra Yderne paa den ene Side og fra Nyderne paa den anden, saaledes har det været i de fleste Tilfælde, skjøndt der kan have været Undtagelser. — Naar der af en anden æret Rigsdagsmænd er anført, at man kunde faae sit Korn betalt høiere end Capitelstaxten, skal jeg slet ikke modsiges dette; det kan være ganske rigtigt, men jeg vil spørge den ærede Rigsdagsmænd, om man kan faae Tiendekorn betalt med Capitelstaxten, hvilket er noget heelt Andet. Tiendekornet er ikke i Almindelighed nogen god Kornvare; enhver Tiendetager kender, hvad det er; det er meget slet Smaakorn, og derfor faaer man virkelig ikke i Reglen Capitelstaxten. Naar Tiendekornet er en sund Vare og vel renset, kan der ikke forlanges mere; det kan ikke kasseres, fordi det ikke holder den højeste Vægt, naar det forøvrigt er en god og sund Vare; det kan ikke kasseres, fordi det er meget let. Sagen er imidlertid den, at der er Utilfredshed med den Maade, hvorpaa Capitelstaxten sættes, og jeg troer ganske vist ikke uden Grund. Vi have ingen Bestemmelser i Lovgivningen, som tale om, hvorledes Capitelstaxten skal sættes. Der tages nu Hensyn til Sædpriserne i September Maaned, hvilket ikke kan betragtes for at være ganske rigtigt, og der burde gives en Bestemmelse for, at der ikke tages Hensyn dertil, ligesom der